

Stanovisko výboru PS k Zákonu o zbraních

Výbor Psychiatrické společnosti ČLS JEP se z důvodů nedávných tragických událostí zabýval možnostmi kontroly zdravotního stavu žadatelů/držitelů zbrojního průkazu v rámci aktuálně platného zákona 229/2016 sb., a shodl se na tom, že současný systém lze považovat z pohledu možností a kapacit psychiatrické péče za aktuálně jediný možný.

Zásadní roli v této oblasti hrají dlouhodobě praktičtí lékaři, kteří evidují, kdo je držitelem zbrojního průkazu (ZbP), znají nejlépe a dlouhodobě osobní anamnézu svých pacientů, mají přehled o jejich životní historii a sociálním zázemí, ale i to, jak se zdravotní stav jejich klientů mění v čase. Praktickým lékařům jsou zaslány zprávy z vyšetření od jiných lékařů a z hospitalizací. Pokud mají o zdravotním stavu držitele ZbP pochybnost, posílají jej k odbornému vyšetření. V současnosti, při nejistotě, u kterých odborných lékařů se jejich pacient léčí, mohou ověřit v lékovém záznamu, vedeném Státním ústavem pro kontrolu léčiv, jaké léčivé přípravky jejich pacient užívá a jakým typem zdravotních potíží trpí.

V ČR je evidováno přes 300 tisíc držitelů zbrojního průkazu, přičemž v oblasti psychiatrické péče není kapacitně reálné každého žadatele či držitele ZbP komplexně psychiatricky vyšetřit. Současně bychom rádi uvedli, že ani jednorázové komplexní psychiatrické vyšetření nemusí případnou duševní poruchu odhalit. V některých případech lze i očekávat, že žadatel/držitel ZbP se bude snažit své eventuální obtíže zakrýt. Ze statistických údajů vyplývá, že pachatelé hrůzných činů obvykle nebývají pacienti trpící závažným duševním onemocněním, ale bývají to především lidé s narušenou osobnostní strukturou, tedy s patologickými povahovými vlastnostmi, kteří nepatří mezi klienty psychiatrické péče.

Z obecného hlediska považujeme za důležitější oblast prevence, jejíž součástí je ověření, že držitel ZbP nejsou jedinci, kteří opakovaně páchají různé přestupky, výtržnosti, řídí nezodpovědně či pod vlivem návykových látek, ev. jednají impulzivně a dostávají se do vyhrocených sporů v běžném občanském životě.

Dle Zákona č. 229/2016 Sb., o střelných zbraních a střelivu má možnost lékař jakékoliv odbornosti, který má u pacienta podezření na ztrátu způsobilosti držet zbraň, dotázat se příslušného krajského ředitelství Policie ČR, zda je tento jedinec držitelem ZbP, a tuto skutečnost má povinnost oznámit registrujícímu praktickému lékaři, v případě nebezpečí z prodlení přímo policii ČR. Při zjištění změny zdravotního stavu hrají roli i lékaři jiných odborností, především z oboru neurologie, ale i dalších (traumatologie, oftalmologie, kardiologie, diabetologie aj.).

S ohledem na výše uvedené skutečnosti, zejména pokud zvážíme kdykoliv možné náhlé změny zdravotního stavu jedince, se nedomníváme, že by obligatorní jednorázové psychiatrické vyšetření přispělo ke zvýšení bezpečnosti v naší zemi.